

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zastoupené Mgr. Eliškou Královou, advokátkou se sídlem Masarykovo náměstí 122, Hranice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 11. 9. 2015, č. j. X – LG, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 1. 3. 2016, č. j. 72 Ad 14/2015 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyně advokátce Mgr. Elišce Králové **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2 600,-Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobkyně nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 9. 2015. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 25. 6. 2015, kterým byla zamítnuta její žádost o zvýšení invalidního důchodu z důvodu vyššího stupně invalidity.

Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu: Žalobkyně byla v řízení o zvýšení invalidního důchodu uznána posudkem lékaře OSSZ Přerov ze dne 17. 6. 2015 nadále invalidní v I. stupni. Hlavní příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo podle uvedeného posudku středně těžké funkční postižení více úseků páteře po dvou operacích, hodnoceno bylo podle kapitoly XIII, oddílu E, podpoložky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s poklesem pracovní schopnosti o 40%. Lékař OSSZ Přerov navrhl vzhledem ke krátké době od poslední operace (20. 5. 2015) doléčit žalobkyni v pracovní neschopnosti, a to i s ohledem na nutnost došetření ložiskového procesu v játrech. Ke stejnému závěru pak dospěl i posudkový lékař žalované ve svém posudku ze dne 2. 9. 2015, který byl podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí.

Při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobkyně pak soud vycházel především z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Ostrava (dále jen PK MPSV), ze dne 4. 2. 2016. Komise shrnula dosavadní vývoj zdravotních potíží žalobkyně a uvedla, že tato byla uznána invalidní v I. stupni posudkem lékaře OSSZ Přerov ze dne 6. 10. 2010, a to více než rok po operaci krční páteře. Ke stejnému závěru o míře omezení pracovní schopnosti dospěl lékař OSSZ i při kontrolní lékařské prohlídce dne 6. 11. 2013. V té době žalobkyně pracovala jako dělnice. Dne 20. 5. 2015 prodělala žalobkyně druhou operaci páteře, tentokrát v bederním úseku, její zdravotní stav se však podle doložených lékařských nálezů (neurochirurgický nález MUDr. B. ze dne 31. 8. 2015) brzy stabilizoval a její stav dovoloval výkon výdělečné činnosti s předepsanými omezeními. Neurologický nález MUDr. V. ze dne 17. 9. 2015 neodůvodňoval uznání invalidity vyššího stupně. Při neurologickém vyšetření dne 28. 1. 2016 byl zdravotní stav žalobkyně stabilizován, stejně tak stav po operaci štítné žlázy při substituční léčbě. Žalobkyně v té době neužívala žádné léky proti bolesti, pro ložiskový nález na játrech byla zatím jen sledována. Psychiatrická diagnóza ani další zjištěné diagnózy neodůvodňovaly jednotlivě ani ve vzájemné souvislosti pokles pracovní schopnosti v pásmu invalidity II. nebo III. stupně.

Komise poté jako hlavní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určila chronický difúzní algický syndrom s poruchou statodynamiky páteře, zvláště v přechodových oblastech, bez motorického deficitu. Zdravotní postižení žalobkyně pak hodnotila podle kapitoly XIII, oddílu E, podpoložky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a míru poklesu její pracovní schopnosti stanovila na horní hranici zde uvedeného rozpětí, tj. 40% i s přihlédnutím k ostatním prokázaným chorobám.

Uvedený posudek považoval krajský soud za úplný a přesvědčivý, neboť komise se vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi i s námitkami, které uváděla žalobkyně, a své posudkové závěry řádně odůvodnila. Zdravotnická dokumentace byla úplná, zdravotní stav žalobkyně byl posouzen komplexně a soud nepochyboval o úplnosti i správnosti diagnóz ani o funkčním zhodnocení prokázaných zdravotních postižení. Avizovaný důkaz - znalecký posudek žalobkyně v průběhu řízení před soudem nedoložila, s ohledem na výše uvedené však soud nepovažoval k posouzení zákonnosti napadeného správního rozhodnutí jeho provedení za nutné. Soud proto uzavřel, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně nadále invalidní pouze v prvním stupni podle § 39 písmene a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalovaná tedy zjistila správně

pokračování

skutkový stav, provedla správný výběr právních norem a z toho pak vyvodila v souladu se zákonem skutkové a právní závěry, s nimiž se soud ztotožnil.

Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen stěžovatelka) formálně z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písmeno a), b) a d) s. ř. s. Konkrétně namítala, že soud při posouzení věci vycházel z důkazů, které byly neúplné a které navíc nebyly posouzeny objektivně a ve své vzájemné souvislosti. Podkladové posudky obou posudkových lékařů i PK MPSV jsou dle jejího názoru nepřezkoumatelné, a to především z toho důvodu, že hodnotí její zdravotní stav při postižení páteře jako stabilizovaný, ač tomu tak není. Dále byla podceněna závažnost jejích dalších onemocnění. Stěžovatelka v dalším popsala vývoj svých zdravotních potíží od roku 2005 a poté poukázala na nález ošetřující lékařky MUDr. M. ze dne 28. 5. 2015, kde je porucha statodynamiky páteře hodnocena jako těžká, nález z neurochirurgie MUDr. B. ze dne 31. 8. 2015, kde je totéž hodnocení i na nález neuroložky MUDr. V. ze dne 17. 9. 2015, kde je doporučováno přiznání „*plného invalidního důchodu*“. Stěžovatelka si k prokázání uvedených skutečností nechala zpracovat znalecký posudek MUDr. J. E., na jehož závěry nyní odkazuje. V souhrnu má za to, že její zdravotní stav není stabilizovaný, ale že se od roku 2009 průběžně zhoršuje, což podle ní dokládá i další nález z EMG vyšetření ze dne 27. 6. 2016. Krajský soud se přitom ve svém rozsudku rozporu mezi nálezy klinických lékařů na straně jedné a posudkových lékařů či PK MPSV řádně nevypořádal a také se nijak nezabýval otázkou, proč po první operaci páteře byla stěžovatelka uznána alespoň dočasně invalidní ve III. stupni, zatímco po druhé operaci páteře zůstala invalidní v I. stupni.

Vzhledem k tomu, že všechny posudky posudkových lékařů provedené ve správním řízení i posudek PK MPSV, pracoviště Ostrava, ze dne 4. 2. 2016 jsou v důsledku neúplného dokazování, neobjektivního hodnocení zdravotního stavu a nevypořádání rozporů a námitek nepřezkoumatelné, je v důsledku toho nepřezkoumatelný i napadený rozsudek. S ohledem na výše uvedené proto stěžovatelka navrhla, aby byl tento rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Stěžovatelka formálně uplatnila důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písmeno a), b) a d) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky soudem, vady řízení před správním orgánem, pro něž mělo být rozhodnutí žalované zrušeno, a nepřezkoumatelnost rozsudku či jiné vady řízení před soudem, jež mohly mít vliv na rozhodnutí ve věci samé. Podle obsahu kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud podřadil všechny konkrétně uvedené námitky pod ustanovení § 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s. Nejprve se zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku. Tento pojem není v procesním předpise definován, doktrína rozlišuje nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů.

Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost se považuje takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je neurčitý, nejednoznačný či rozporuplný, případně je výrok nevykonatelný, nebo takové rozhodnutí, kde je zásadní rozpor mezi jeho výrokem a odůvodněním. Do této kategorie spadají i případy, kdy rozsudek, jehož výrokem bylo zrušeno správní rozhodnutí, obsahuje nesrozumitelný či nejasný závazný právní názor. Nedostatkem

důvodů se pak rozumí především absence důvodů skutkových, případně nevypořádání klíčových námitek obsažených v žalobě.

Z hlediska výše uvedeného je zřejmé, že žádnou z uvedených vad napadený rozsudek netrpí. Výrok rozsudku je srozumitelný a odůvodnění rozsudku je s tímto výrokem v plném souladu. Krajskému soudu nelze vyčíst ani nedostatek důvodů rozhodnutí. Soud se při posouzení zákonnosti rozhodnutí opíral především o posudek PK MPSV, pracoviště Ostrava, ze dne 4. 2. 2016, který byl pro účely přezkumného řízení soudního vypracován podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Tento posudek, jenž byl stěžejním důkazem ve věci, pak soud podrobně vyhodnotil z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti, a to i v souvislosti s dalšími listinnými důkazy obsaženými ve správním spisu. Sama skutečnost, že stěžovatelka s hodnocením důkazů, tak jak je provedl krajský soud, nesouhlasí, nezakládá nepřezkoumatelnost tohoto rozsudku, rozsudek je možno meritorně přezkoumat a bez překážek si lze učinit úsudek o jeho zákonnosti jak z hlediska úplnosti skutkových zjištění, tak i z hlediska výběru, výkladu a aplikace právních norem.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami směřujícími k ostatním vadám řízení před soudem. Podstata těchto námitek spočívá v tom, že stěžovatelka považuje rozsah provedeného dokazování za nedostatečný a posudek PK MPSV, pracoviště Ostrava, ze dne 4. 2. 2016 za nepřesvědčivý a vnitřně rozporný. Nejvyšší správní soud však tento názor nesdílí. Již krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku správně konstatoval, že PK MPSV při zpracování svého posudku vycházela z kompletní zdravotní dokumentace a vyhodnotila všechny dostupné nálezy odborných lékařů. Z popisu zdravotních potíží a míry funkčního postižení uvedených v těchto nálezech také důsledně vycházela. Sama stěžovatelka žádné další nálezy v průběhu řízení před soudem nepředložila, ani na žádné takové nepoukázala. Znalecký posudek MUDr. E., připojený ke kasační stížnosti, byl zpracován až dne 4. 4. 2016, tedy více než měsíc po vyhlášení napadeného rozsudku, nález z EMG vyšetření dokonce téměř čtyři měsíce poté. Na tomto místě je třeba především zdůraznit, že mezi nálezy klinických lékařů a hodnocením míry funkčního postižení obsaženým v posudku PK MPSV, pracoviště Ostrava, ze dne 4. 2. 2016 neexistují rozpory, jež dovozuje stěžovatelka. Není sporu o tom, že hlavní příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je postižení páteře, které je v nálezech popisováno jako chronický difúzní vertebrogenní algický syndrom s poruchou statodynamiky, zvláště v přechodových oblastech krční a také bederní páteře, avšak bez motorického deficitu. Toto postižení bylo správně zařazeno do kapitoly XIII, oddílu E, položky 1 přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., která je určena pro bolestivé syndromy páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny a výhřezy meziobratlových plotének. Podle podpoložky 1c) se pak jako středně těžké funkční postižení hodnotí závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu. Tato podpoložka uvádí možný pokles pracovní schopnosti v rozpětí 30 – 40%.

Právě takový stav popisují neurologické nálezy MUDr. V., na něž se stěžovatelka odvolává, ostatně orientačně byla se stejným hodnocením vyšetřena neurologem i při jednání komise. O stabilizaci zdravotního stavu stěžovatelky po druhé operaci páteře pak

pokračování

svědčí tentýž nález MUDr. B., na nějž sama poukazuje v kasační stížnosti. A který popisuje stav bederní páteře tak, že „*postavení obratlů L5 – S1 je identické jako pooperačně, jizvy jsou klidné, dolní končetiny bez neurologického nálezu a svalová síla symetrická*“. Její postižení tedy nemohlo být komisí hodnoceno podle podpoložky 1d) s možným poklesem pracovní schopnosti v rozmezí 50 – 70%, protože u ní nálezy neprokazují těžké postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažné parézy, svalové atrofie, poruchy hybnosti končetin či závažné poruchy funkce svěřačů. Takovouto míru funkčního postižení koneckonců netvrdí ani ona sama. Za této situace je doporučení neuroložky „*k zahájení řízení o přiznání plného invalidního důchodu*“ zcela bez významu. Ostatní zjištěné choroby pokles pracovní schopnosti stěžovatelky nijak neovlivňují, psychiatrická diagnóza pak není svým dopadem závažnější, než postižení páteře, a je hodnotitelná v rámci rozmezí poklesu pracovní schopnosti daného zvolenou podpoložkou, aniž by bylo nutné uvedenou sazbu navyšovat podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky.

S ohledem na výše uvedené hodnotí i Nejvyšší správní soud posudek PK MPSV, pracoviště Ostrava, ze dne 4. 2. 2016 jako úplný v jeho skutkových zjištěních a přesvědčivý ohledně posudkových závěrů v něm obsažených, a má tak za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované činil pokles pracovní schopnosti stěžovatelky 40%. Stěžovatelka tak nadále splňuje podmínky invalidity I. stupně podle § 39 odst. 2 písmeno a) zákona o důchodovém pojištění. Za této situace nepovažoval Nejvyšší správní soud za nutné ani účelné doplňovat dokazování připojeným znaleckým posudkem MUDr. E., neboť skutkový stav byl k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované zjištěn dostatečně. K tomu je navíc nutno podotknout, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti rozhodnutím krajských soudů, Nejvyšší správní soud v tomto typu řízení dokazování neprovádí a i kdyby k takovému kroku výjimečně přistoupil, jen stěží by mohl posuzovat zákonnost rozsudku krajského soudu na základě důkazů, které tento soud sám nemohl hodnotit, neboť v tu dobu neexistovaly. Má-li ovšem stěžovatelka za to, že tento znalecký posudek je způsobilý podpořit její úsilí o uznání vyššího stupně invalidity (i po vysvětlení posudkových kritérií uvedeném výše), nic jí nebrání podat novou žádost o zvýšení invalidního důchodu a v tomto řízení uvedený posudek jako důkaz uplatnit.

V projednávané věci však Nejvyšší správní soud uzavřel, že napadený rozsudek krajského soudu je zákonný, kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, správní orgán byl ve věci úspěšný, avšak jednalo se o věc důchodového pojištění, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatelky advokátce Mgr. Elišce Králové pak přiznal odměnu za zastupování za dva hlavní úkony právní služby podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. v úhrnné výši 2000,-Kč a náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky v úhrnné výši 600,-Kč, celkově tedy 2600,-Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatelky nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. stát.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky
(§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 26. dubna 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu